

Kolejne województwo opublikowało projekt zaktualizowanej strategii rozwoju. Warmińsko-mazurski plan strategiczny sięga horyzontem roku 2025. Zwraca uwagę, ograniczona zgodnie z zasadą koncentracji tematycznej, liczba trzech priorytetów i czterech celów strategicznych. Zaciekawienie budzi zaskakująco wysoka w porównaniu z innymi strategiami regionów liczba aż ośmiu obszarów strategicznej interwencji. Województwo wybrało dla siebie trzy specjalizacje.

Priorytety, cele i specjalizacje

Priorytetami Warmii i Mazur mają być konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo oraz nowoczesne sieci, tj. relacje pomiędzy człowiekiem a gospodarką oraz udział regionu w różnego rodzaju relacjach zewnętrznych. Polityka rozwoju województwa będzie koncentrowała się na wyżej wybranych priorytetach, przy poszanowaniu wartości środowiska przyrodniczego. Według diagnozy, wykonanej przez konsultantów strategii, profesorów Jacka Szlachtę i Wojciecha Dziemianowicza, region osiągnął wysoki poziom specjalizacji w produkcji mebli, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz drewna, korka i wikliny, a także produkcji artykułów spożywczych. Część firm odnotowuje wysokie wskaźniki innowacyjności, w szczególności dotyczy to produkcji i naprawy statków i łodzi oraz produkcji: mięsa, wyrobów mleczarskich, wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa, mebli, a także produkcji metalowo-maszynowej. Jednak pomimo wskazanych ocen pozytywnych, generalnie konkurencyjność firm województwa jest niska.

Warmia i Mazury wciąż kwalifikują się do obszarów o najmniejszej dostępności komunikacyjnej w Europie. Gęstość dróg o twardej nawierzchni jest w województwie najniższa w całym kraju (52,3 km / 100 km kw.), co wiązać należy z niską gęstością zaludnienia, rozproszoną siecią osadniczą oraz niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Niezależnie od przyczyn, województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się dużą liczbą gmin, które należą do grupy tych jednostek w Polsce, w których najdłuższy jest czas dojazdu do miasta powiatowego oraz czas dojazdu do Warszawy. W regionie wytwarzane jest zaledwie 0,2 proc. krajowej produkcji energii elektrycznej.

Cele strategiczne regionu odpowiadają trzem wybranym priorytetom rozwoju. Natomiast jako środek integrujący i warunkujący pozostałe, sformułowano czwarty cel – nowoczesna infrastruktura rozwoju, na którą składają się: infrastruktura komunikacyjna (drogowa, kolejowa, lotnicza, wodna) i infrastruktura teleinformatyczna.

Trzema wybranymi specjalizacjami Warmii i Mazur mają być:

1. **Ekonomia wody.** Specjalizacja ta bazuje na największych w Polsce zasobach wód powierzchniowych, wokół których rozwinęła się turystyka oraz szereg rodzajów działalności, które mają również duży potencjał innowacyjny. Region znany jest z produkcji jachtów, łodzi, a także usług związanych z tą branżą. Istotnym czynnikiem rozwoju specjalizacji ma być silna pozycja zaplecza naukowego w obszarze produkcji żywności, wsparta współpracą z producentami maszyn i urządzeń (wydziały techniczne).
2. **Drewno i meble.** Również ta specjalizacja jest silnie osadzona na tradycjach regionu, w którym sektor meblarski i szerokie wykorzystanie drewna rozwijało się jeszcze przed transformacją z 1989 r. Region posiada znaczące kompetencje w zakresie dostarczania surowców i półproduktów, ale przede wszystkim zlokalizowane są tu fabryki dostarczające produkty finalne. Ważnym elementem budowy specjalizacji ma być dalszy rozwój usług projektowych.
3. **Żywność wysokiej jakości.** Jest to specjalizacja bazująca na tradycyjnej, silnej pozycji rolnictwa

w regionie (jeden z najwyższych wskaźników produktywności w Polsce). W strategii czytamy, że wokół produkcji żywności region rozwinął silną specjalizację naukową, w której osiąga obecnie znaczące sukcesy międzynarodowe i jest jednocześnie zapleczem badawczo-naukowym dla pojedynczych firm i klastrów. Specjalizacja ta opiera się na przemyśle rolno-spożywczym i dynamicznym rozwoju rolnictwa lokalnego i tradycyjnym przetwórstwie żywności opartej o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży oraz produkcji żywności o projektowanych funkcjach.

Obszary strategicznej interwencji

Przypomnijmy na wstępie, że to nowa kategoria terytorializacji interwencji. Określenie to oznacza wybrane przez władze regionu obszary geograficzne, gdzie ma być kierowane wsparcie finansowe, m.in. z RPO, zarówno na tereny rozwojowe, jak i zapóźnione. Jak czytamy w strategii, *"Fakt włączenia określonych jednostek administracyjnych do OSI faworyzuje je w zakresie realizacji działań przypisanych danemu obszarowi np. w RPO, lecz nie wyklucza udziału gmin sąsiednich. Udział ten będzie możliwy w przypadku uzasadnionej współpracy dla rozwiązywania problemów, które występują w gminach „przypisanych” do OSI"*.

1. Tygrys warmińsko-mazurski. Nazwa pochodzi od kształtu obszaru ułożonego poprzez wskazanie gmin spełniających kryterium położenia w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16.
2. Aglomeracja Olsztyna. Wyznaczono ją włączając tereny gmin leżących w bezpośredniej styczności z miastem Olsztyn: Jonkowo, Dywity, Barczewo, Purda, Stawiguda i Gietrzwałd.
3. Ośrodki subregionalne: Ełk i Elbląg.
4. Nowoczesna wieś. terenu rolnicze sklasyfikowano według dwóch przeznaczeń: wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i intensywny rozwój rolnictwa.
5. Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej. Kryterium wyboru jest zaliczenie gminy do grupy o niskim potencjale rozwojowym.
6. Obszary o słabym dostępie do usług publicznych. W tym przypadku kryterium wyboru było statystyczne, bazujące na 11 wskaźnikach charakteryzujących usługi publiczne.
7. Obszary przygraniczne.
8. Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. Do tej kategorii dwie podkategorie: (a) miasta małe i średnie (powyżej 5 tys. mieszkańców), które utraciły konkurencyjność w wyniku silnej konkurencji zewnętrznej oraz pogarszającej się sytuacji w gminach otaczających te miasta; (b) wybrane dzielnice dużych miast charakteryzujące się natężeniem problemów społecznych.
9. Obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej. Chodzi tu o tereny o słabym połączeniu komunikacyjnym z Olsztynem, głównie ze wschodniej części regionu - zgodnie z KSRR przyjęto, że szczególnie zła sytuacja występuje w przypadku gmin oddalonych o ponad 90 min. jazdy samochodem.

Projekt zaktualizowanej strategii rozwoju Warmii i Mazur trafił do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Źródło: materiał dla KWRiST